

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd ista dici nequaquam poterant ab eo qui tantummodo homo esset, &
quòd infideles ob diuini cultus ignorantiam, ne suum ipsorum quidem
ortum intelligunt. Cap. XXI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

*Non me carminibus vincet, nec Thracius Orpheus,
Nec Linus, huic mater quāuis, atque huic pater adsit.
Pan etiam arcadia mecum si iudice certet,
Pan etiam arcadia dicat se iudice victum.*

Aspice, inquit, immensi orbis, & omnium elementorum hilaritatem. Ista aliquis forte parum prudens, de hominum ortu ac stirpe dici existimauerit. Verum quam rationem habere potuerit, vt prole hominis fatu edita, terra non rastros, non aratra passura esset, nec vitem falcis aciem, nec alium cultum desideratura? Aut quo pacto hoc, quod dicitur, in humana sobole ac stirpe intelligitur? Est enim natura diuini scilicet mandati quasi famula, non humani præcepti ministra. Quinetiam hilaris elementorum aspectus, Dei descensum, non hominis alicuius conceptionē indicat: Quod autem poeta vitæ exitum sibi longius propagari optet, est diuini plane aduentus inuocatio: A Deo enim non ab homine vitam, conseruationemque petere consueuimus. Erythræa etiam cum Deo sic loquitur: quod mihi, domine diuinandi necessitatem imponis, ac non potius è terra in sublime sublatam, ad diem vsque sanctissimi aduentus tui referuas? Maro item præter illa, quæ sunt iam citata, hæc affert.

*Incipe parue puer risu cognoscere matrem,
Matri longa decem tulerint fastidia menses.
Incipe parue puer: cui non risere parentes,
Nec Deus hunc mensa, dea nec dignata cubili est.*

Quòd ista dici nequaquam poterant ab eo qui tantummodo homo esset, & quòd infideles ob diuini cultus ignorantiam, ne suum ipsorum quidem ortum intelligunt.

CAP. XXI.

Quomodo enim huic non risere parentes? Quia ille qui est eius parens, est vis quædam expers qualitatis: & licet figuræ sit expers, in aliarum tamen rerum descriptione cernitur, idque humano corpore vacans. Vacare etiam cubili spiritum sanctum quis ignorat? Quæ tandem cupiditas, quod desiderium ei in bono expetendo adest,

S s 5 cuius

CONSTANTINI ORATIO

cuius amore inflammantur omnia? At quid sapientiæ eum voluptate commune? Verum ista illis ad loquendum permittantur, qui humanam quandam Dei procreationem inducunt, quiq; animum suum omni turpis facinoris, & conuicij macula purgare minime elaborant. Te ô pietas inuoco, tuum auxilium in his, quæ dicuntur, imploro: quæ quidem & legem quandam sacram castamq; perscribis, & optatissimam omnium bonorum spem, quæ est sanctissimæ immortalitatis magistra, & vera certaq; promissio, ostentans. Te ô pietas vna cum clementia adoro. Tibi pro tuis subsidiis nos, qui his eguimus, gratias debemus immortales. Temeraria multitudo tui auxilii ignara, propter odium innatum, quo incenditur aduersum te etiam Deum ipsum detestatur. Omnino enim nec vitæ suæ causam, nec se, nec reliquos impios, ex officio & cultu Deo opt. max. debito pendere agnoscit. Totus enim orbis & omnia quæ eius ambitu continentur, sunt illius possessio.

Gratias agit Deo, victorias, & prosperã in reliquis rebus imperatoris fortunam cõmemorans, inuehensq; in Maximinum tunc temporis tyrãnum, qui per persecutionis atrocitatem, maiore gloria pietatem illustrauerat.

CAP. XXII.

EGO certè & prosperam meam fortunam, & meas res omnes pietati acceptas refero. Testis est etiam rerum omnium ex animi sententia euentus. Testes sunt præclara facinora: Testes victoriæ contra hostes & trophæa. Iuxta mecum hæc nouit, & cum laude propterea Deum celebrat, illustris & eximia ciuitas Roma. Assentitur item populus vrbs mihi charissimæ, licet falsa spe deceptus, principem se indignum delegerit: qui quidè extemplo pro sceleribus ab ipso admisis, iustas debitasq; pœnas persoluit. Quæ certe cõmemorare non est integrum, mihi præsertim qui apud te, ô pietas, dissero, omniq; studio & industria incumbo, quo pacto te verbis castis decorisq; affari queam. Dicam tamen fortassis aliquid (ô pietas) quod nec turpitudinis, nec indecori quicquam in se complectitur, furore tamen & crudelitate redundans. Cum bellum peltiferum contra omnes sanctissimas tuas ecclesias, à tyrannis excitaretur,